

TIZENNEGYEDIK JEGYZŐKÖNYV AZ EMBERI JOGOK ÉS AZ ALAPVETŐ SZABADSÁGOK VÉDELMEÉRŐL SZÓLÓ EGYEZMÉNYHEZ, AZ EGYEZMÉNY ELLENŐRZŐ RENDSZERÉNEK MÓDOSÍTÁSÁRÓL

Preambulum

Az Európa Tanács tagállamai, az emberi jogok és az alapvető szabadságok védelmére, Rómában, 1950. november 4. napján kelt egyezmény (a továbbiakban: Egyezmény) e jegyzőkönyvének aláírói, tekintettel a 2000. november 3. és 4. napján Rómában az emberi jogokról tartott Európai Miniszteri Konferencián elfogadott 1. számú határozatra és nyilatkozatra, tekintettel a Miniszteri Bizottságnak a 2001. november 8-án, 2002. november 7-én és 2003. május 15-én, a 109., 111., illetve 112. ülésén elfogadott nyilatkozataira, tekintettel az Európa Tanács Parlamenti Közgyűlésének 2004. április 28-án elfogadott 251 (2004) sz. véleményére, figyelemmel arra, hogy az Egyezmény egyes rendelkezéseit sürgősen módosítani kell annak érdekében, hogy az ellenőrző rendszer hatékonysága hosszú távon megmaradjon és javuljon, főként az Emberi Jogok Európai Bíróságának és az Európa Tanács Miniszteri Bizottságának folyamatosan növekvő munkaterhe fényében, figyelemmel különösen arra, hogy biztosítani kell azt, hogy a Bíróság továbbra is kiemelkedő szerepet játszhasson az emberi jogok védelmére Európában, a következőkben állapodtak meg:

1. Cikk

Az Egyezmény 22. Cikkének 2. bekezdése törlésre kerül.

2. Cikk

Az Egyezmény 23. Cikke az alábbiakra változik:

23. Cikk – A hivatalviselés ideje és az elmozdítás

1. A bírakat kilencéves időszakokra választják. Nem választhatók újra.

2. A bírák hivatalviselési ideje 70. életévük betöltésekor lejár.

3. A bírák utódjuk hivatalba lépéséig viselik tisztségüket. Továbbra is eljárnak azonban a már folyamatban levő ügyekben.

4. Bírót csak a többi bíró arra vonatkozó kétharmados többséggel hozott határozatával lehet hivatalából elmozdítani, hogy többé már nem felel meg az előírt feltételeknek.

3. Cikk

Az Egyezmény 24. Cikke törlésre kerül.

4. Cikk

Az Egyezmény 25. Cikke a 24. Cikk lesz és szövege az alábbiakra változik:

24. Cikk – A Bíróság Hivatala és az előadók

1. A Bíróság Hivatallal rendelkezik, melynek feladatait és szervezetét a Bíróság eljárási szabályzatában kell megállapítani.

2. Amikor a Bíróság egyesbíróként jár el, akkor előadók segítik, akik feladataikat a Bíróság elnökének alárendelten látják el. Az előadók a Bíróság Hivatalához tartoznak.

5. Cikk

Az Egyezmény 26. Cikke a 25. Cikk („A teljes ülés”) lesz és szövege az alábbiak szerint módosul:

1. A d) bekezdés végén a vessző helyére pontosvessző kerül és az „és” szó törlendő.

2. Az e) bekezdés végén a pont helyére pontosvessző kerül.

3. Egy új, f) bekezdés kerül beiktatásra az alábbi szöveggel:
f) előterjeszti a 26. Cikk 2. bekezdése szerinti kéréseket.

6. Cikk

Az Egyezmény 27. Cikke a 26. Cikk lesz és szövege az alábbiakra változik:

26. Cikk – Egyesbíró, tanácsok, Kamarák és Nagykamara

1. Az elé terjesztett ügyekben a Bíróság egyesbíróként, háromtagú bírói tanácsokban, hét bíróból álló Kamarákban vagy tizenhét bíróból álló Nagykamarában jár el. A Bíróság Kamarái meghatározott időtartamra tanácsokat hoznak létre.

2. A Bíróság teljes ülésének kérésére a Miniszteri Bizottság egyhangú határozattal, meghatározott időtartamra, öt főre csökkentheti a Kamarák tagjainak számát.

3. Az egyesbíróként eljáró bíró nem vizsgálhat olyan kérelmet, amit azon Magas Szerződő Fél ellen terjesztettek elő, amely tekintetében őt megválasztották.

4. Hivatalból tagja a Kamarának és a Nagykamarának a félként érintett Magas Szerződő Fél tekintetében választott bíró. Ha nincs ilyen, vagy ha a bíró az eljárásban akadályoztatva van, akkor az a személy jár el bírói minőségben, akit a Bíróság elnöke az érintett Szerződő Fél által előzetesen előterjesztett listáról kiválaszt.

5. A Nagykamara tagjai, továbbá a Bíróság elnöke és alelnökei, a Kamarák elnökei és a Bíróság eljárási szabályzatának megfelelően választott más bírák. A

43. Cikk alapján a Nagykamara elé utalt ügyben nem járhat el a Nagykamarában az ítéletet hozó Kamara bírója, kivéve annak elnökét és az érintett Magas Szerződő Fél tekintetében eljáró bírót.

7. Cikk

Az új 26. Cikk után egy új 27. Cikk kerül beiktatásra az Egyezménybe az alábbi szöveggel:

27. Cikk – Az egyesbírák hatásköre

1. Az egyesbíró elfogadhatatlanná nyilváníthatja vagy törölheti a Bíróság ügylajstromából a 34. Cikk alapján előterjesztett kérelmet, ha az ilyen határozat további vizsgálat nélkül meghozható.

2. A határozat végleges.

3. Ha az egyesbíró nem nyilvánítja a kérelmet elfogadhatatlannak vagy nem törli az ügylajstromból,

akkor további vizsgálat céljából megküldi valamelyik tanácsnak vagy Kamarának.

8. Cikk

Az Egyezmény 28. Cikke az alábbiakra változik:

28. Cikk – A tanácsok hatásköre

1. A 34. Cikk alapján előterjesztett kérelmet a tanács egyhangú szavazattal

a) elfogadhatatlannak nyilváníthatja vagy törölheti az ügylajstromból, ha az ilyen határozat további vizsgálat nélkül meghozható; vagy

b) elfogadhatóvá nyilváníthatja, és egyúttal ítéletet hozhat az ügy érdeméről, ha az ügyben felmerült, az Egyezmény vagy az ahhoz kapcsolódó jegyzőkönyvek értelmezését és alkalmazását érintő kérdéssel kapcsolatban a Bíróság jól megalapozott esetjoga rendelkezésre áll.

2. Az 1. bekezdés szerinti határozatok és ítéletek véglegesek.

3. Ha a félként érintett Magas Szerződő Fél tekintetében választott bíró nem tagja a tanácsnak, akkor – figyelembe véve minden releváns tényezőt, beleértve azt is, hogy a Szerződő Fél kifogásolta-e az 1. bekezdés b) pontja alatti eljárás alkalmazását – a tanács az eljárás bármely szakaszában felhívhatja azt a bírót, hogy a tanács valamelyik tagjának helyébe lépjen.

9. Cikk

Az Egyezmény 29. Cikke az alábbiak szerint módosul:

1. Az 1. bekezdés szövege a következőre változik: „Ha a 27. vagy a 28. Cikk alapján nem hoztak határozatot, vagy ha a 28. Cikk alapján nem hoztak ítéletet, akkor az egyik Kamara hoz határozatot a 34. Cikk alapján benyújtott egyéni kérelmek elfogadhatóságáról és érdeméről. Az elfogadhatóság tekintetében külön határozat hozható.

2. A 2. bekezdés vége egy új mondattal egészül ki az alábbi szöveggel: „Az elfogadhatóság tekintetében a Bíróság külön határozatot hoz, hacsak rendkívüli esetekben másképpen nem dönt.

3. A 3. bekezdés törlésre kerül.

10. Cikk

Az Egyezmény 31. Cikke az alábbiak szerint módosul:

1. Az a) bekezdés végén az „és” szó törlésre kerül.

2. A b) bekezdésből c) bekezdés lesz és egy új b) bekezdés kerül beiktatásra az alábbi szöveggel:

b) határozatot hoz azokban a kérdésekben, amelyeket a Miniszteri Bizottság a 46. Cikk 4. bekezdése alapján a Bíróság elé terjeszt; és”.

11. Cikk

Az Egyezmény 32. Cikke az alábbiak szerint módosul:

Az 1. bekezdés végén a „34.” szám után egy vessző, és a „46.” szám iktatódik be.

12. Cikk

Az Egyezmény 35. Cikkének 3. bekezdése az alábbiakra változik:

3. A Bíróság a 34. Cikk alapján előterjesztett egyéni

kérelmet elfogadhatatlannak nyilvánítja, amennyiben úgy találja, hogy

- a) a kérelem az Egyezmény és az ahhoz kapcsolódó jegyzőkönyvek rendelkezéseivel összeegyeztethetetlen, nyilvánvalóan alaptalan vagy a kérelmezési joggal való visszaélésnek minősül; vagy
- b) a kérelmező nem szenvedett jelentős hátrányt, kivéve, ha az Egyezményben és az ahhoz kapcsolódó jegyzőkönyvekben meghatározott emberi jogok tiszteletben tartása a kérelem érdemének vizsgálatát teszi szükségessé, és azzal a feltétellel, hogy ezen az alapon egyetlen ügy sem utasítható el, amelyet hazai bíróság nem vizsgált meg megfelelően.

13. Cikk

Az Egyezmény 36. Cikkének végére egy új 3. bekezdés kerül az alábbi szöveggel:

3. Az Európa Tanács Emberi Jogi Biztosa a Kamara és a Nagykamara előtt folyamatban lévő minden ügyben írásos észrevételeket tehet, és részt vehet a tárgyalásokon.

14. Cikk

Az Egyezmény 38. Cikke az alábbiakra változik:

38. Cikk – Az ügy vizsgálata

A Bíróság a felek képviselőivel megvizsgálja az ügyet, illetve szükség esetén tényfeltárást végez, amelynek hatékony lefolytatása érdekében az érintett Magas Szerződő Felek minden szükséges segítséget megadnak.

15. Cikk

Az Egyezmény 39. Cikke az alábbiakra változik:

39. Cikk – Békés rendezés

1. A Bíróság az eljárás bármely szakaszában az érdekelt felek rendelkezésére állhat abból a célból, hogy az ügynek az Egyezményben és az ahhoz kapcsolódó jegyzőkönyvekben meghatározott emberi jogok tiszteletben tartása alapján történő békés rendezését biztosítsa.

2. Az 1. bekezdés szerinti eljárás bizalmas.

3. Békés rendezés elérése esetén a Bíróság a tények és az elért megoldás rövid ismertetésére szorítkozó határozattal törli az ügyet a lajstromából.

4. Ezt a határozatot továbbítani kell a Miniszteri Bizottsághoz, amely ellenőrzi a békés rendezéssel kapcsolatos határozatban foglalt feltételek végrehajtását.

16. Cikk

Az Egyezmény 46. Cikke az alábbiakra változik:

46. Cikk – Az ítéletek kötelező ereje és végrehajtása

1. A Magas Szerződő Felek vállalják, hogy magukra nézve kötelezőnek tekintik a Bíróság végleges ítéletét minden ügyben, amelyben félként szerepelnek.

2. A Bíróság végleges ítéletét el kell juttatni a Miniszteri Bizottsághoz, amely ellenőrzi annak végrehajtását.

3. Amennyiben a Miniszteri Bizottság úgy találja, hogy egy végleges ítélet végrehajtásának ellenőrzését az ítélettel kapcsolatos értelmezési probléma akadályozza, akkor az ügyet a Bíróság elé terjesztheti, hogy az döntsön az értelmezési kérdésről. A

Bíróság megkeresésére vonatkozó határozat meghozatalához a Bizottságban részvételre jogosult képviselők kétharmados többségi szavazata szükséges.

4. Amennyiben a Miniszteri Bizottság úgy találja, hogy valamely Magas Szerződő Fél megtagadja a végleges ítélet végrehajtását egy olyan ügyben, amelyben félként szerepel, akkor ezen Szerződő Fél formális értesítését és a Bizottságban részvételre jogosult képviselők kétharmados többségi szavazatával elfogadott határozatának a meghozatalát követően a Bizottság a Bíróságtól kérheti annak a kérdésnek az eldöntését, hogy ez a Szerződő Fél elmulasztotta-e az 1. bekezdés alapján őt terhelő kötelezettség teljesítését.

5. Amennyiben a Bíróság megállapítja az 1. bekezdés megsértését, akkor az ügyet a meghozandó intézkedések megfontolása céljából megküldi a Miniszteri Bizottságnak. Amennyiben a Bíróság nem állapítja meg az 1. bekezdés megsértését, akkor az ügyet a Miniszteri Bizottság elé terjeszti, amely lezárja az ügy vizsgálatát.

17. Cikk

Az Egyezmény 59. Cikke az alábbiak szerint módosul:

1. Egy új 2. bekezdés kerül beiktatásra az alábbi szöveggel:
2. Az Európai Unió csatlakozhat ehhez az Egyezményhez.
2. A 2., 3. és 4. bekezdés a 3., 4., illetve 5. bekezdéssé válik.

Záró és átmeneti rendelkezések

18. Cikk

1. Ez a jegyzőkönyv az Európa Tanács azon tagállamai részére áll nyitva aláírásra, amelyek az Egyezményt aláírták. Ezen államok kötelezettségvállalásukat az alábbi módok egyikén juttathatják kifejezésre:
 - a) megerősítés, elfogadás vagy jóváhagyás fenntartása nélküli aláírás; vagy
 - b) megerősítés, elfogadás vagy jóváhagyás fenntartásával történő aláírás, amelyet megerősítés, elfogadás vagy jóváhagyás követ.
2. A megerősítő, elfogadó vagy jóváhagyó okiratot az Európa Tanács főtitkáránál kell letétbe helyezni.

19. Cikk

Ez a jegyzőkönyv az azon időpontot követő három hónapos időszak lejártá utáni hónap első napján lép hatályba, amikor az Egyezményben részes valamennyi Szerződő Fél kifejezte kötelezettségvállalását a 18. Cikk rendelkezéseinek megfelelően.

20. Cikk

1. E jegyzőkönyv hatálybalépésének az időpontjától kezdve a jegyzőkönyv rendelkezéseit a Bíróság előtt folyamatban lévő minden kérelemre és minden olyan ítéletre alkalmazni kell, amelynek végrehajtását a Miniszteri Bizottság ellenőrzi.
2. Az e jegyzőkönyv 12. Cikke által a 35. Cikk 3. bekezdésének b) pontjaként beiktatott új elfogadhatósági kritérium nem alkalmazható a jegyzőkönyv hatálybalépését megelőzően elfogadhatóvá

nyilvánított kérelmek tekintetében. A jegyzőkönyv hatálybalépését követő két évben az új elfogadhatósági kritériumot csak a Bíróság Kamarái és Nagykamarája alkalmazhatja.

21. Cikk

Azon bírák hivatalviselési ideje, akik e jegyzőkönyv hatálybalépésének időpontjában első hivatali idejüket töltik, *ipso jure* meghosszabbodik olyan módon, hogy az összességében kilenc évet tegyen ki. A többi bíró kitölti hivatali idejét, amely *ipso jure* két évvel meghosszabbodik.

22. Cikk

Az Európa Tanács főtítkára értesíti az Európa Tanács tagállamait

a) minden aláírásról;

b) minden megerősítő, elfogadó vagy jóváhagyó okirat letétbe helyezéséről;

c) e jegyzőkönyv 19. Cikknek megfelelően történt hatálybalépésének az időpontjáról; és

d) az e jegyzőkönyvre vonatkozó bármely más cselekményről, értesítésről vagy közlésről.

Minek hitelül a kellőképpen meghatalmazott alulírottak aláírták ezt a jegyzőkönyvet.

Készült Strasbourgban, 2004. május 13-án, angol és francia nyelven, mindkét nyelvű szöveg egyaránt hiteles; egyetlen példányban, melyet az Európa Tanács levéltárában kell elhelyezni. Az Európa Tanács főtítkára az Európa Tanács valamennyi tagállama részére hiteles másolatot küld.